

7de zondag door het jaar C

I Sam 26,7-9.12-13.22-23; Lc 6,27-37

Wees barmhartig zoals jullie hemelse vader ook barmhartig is.

We krijgen met de lezing van vandaag een dikke boterham op ons bord. En je zou goed kunnen stellen dat het menselijk onmogelijk is om zo te leven. Het gaat om een visioen, een visioen van onze menswording. Om te worden zoals we bedoeld zijn. Mens worden, zoals Jezus ons heeft voorgeleefd. Hij gaat immers met ons mee om het visioen gestalte te geven en de neerwaartse spiraal waarin we kunnen terechtkomen, om te buigen. Hij is gekomen om onze menselijke manieren van omgaan met elkaar, op te tillen tot een hoger niveau. Gods niveau van liefde en barmhartigheid.

Een van de regels in het oude testament is: oog om oog, tand om tand. Vergelding dus maar geen ongebreidelde vergelding. Het is eigenlijk al een inperking om een spiraal van geweld in de kiem te smoren. Het moet evenredig blijven en stoppen. En niet leiden tot een eindeloze bloedwraak. Om het wat cynisch te zeggen. Het was ook een oplossing. In het slechtste geval eindig je met een stel blinde en tandeloze tegenstanders. Zonder vooruitzicht, niet meer in staat van zich af te bijten en wie weet, daardoor alsnog in staat tot verzoening.

Jezus is niet gekomen om de wet af te schaffen maar om te voltooien. Jezus' voltooiing van de wet beoogt om het geweld geen voedingsbodem te geven, maar om ondanks alles, de mens te blijven zien in je vijand. Een mens valt immers nooit samen met zijn misdaad. Hoe moeilijk dat ook te bevatten is. Want, ondanks de dikke bolsters en stekels van agressie die overeind staan, is ook deze mens, ook al zie je er niets van, een kind van God. God kijkt dwars door al onze bepantsering heen tot in de kern van ons zijn. Het gaat niet om een ontkenning van geweld maar om het genezen van geweld door niet met geweld te reageren.

Dat vergt veel geduld, Godlaat de zon opgaan over goeden en slechten, laat het regenen over rechtvaardigen en onrechtvaardigen.

Hoe dat haast onmogelijke geduld opbrengen? In het boek Exodus staat: 'Het is aan mij om wraak te nemen, Ik zal hun kwaad vergelden wanneer aan hun voorspoed een einde komt' Deut 32, 35a.

Juist omdat God weet dat het voor ons onmogelijk is, trekt God de wraak, het ultieme oordeel, naar zich toe. Wij moeten het niet kunnen. Ook dat is barmhartigheid. God weet immers alles van ons. Onze diepste gedachten, ons vallen en opstaan. Ons wel willen en niet kunnen.

Het blijven hangen in wrok en vergelding werkt uiteindelijk ook destructief voor het slachtoffer. Maar ook dat onvermogen om tot vergeving te komen,

mogen we in Gods handen leggen. Net zoals Jezus deed op zijn kruis, toen hij zei: 'Heer, vergeef het hen, want zij weten niet wat zij doen'.

Het blijft een moeilijke tekst die we net hoorden. Een soort gebruiksaanwijzing om goed mens te zijn, Christen te zijn. En veelal vergaat het ons zoals met de aankoop van een Ikeameubel. We beginnen te klussen zonder de gebruiksaanwijzing te lezen. We grijpen er pas naar als we vast zitten of onderdelen over hebben. Of het dreigen op te geven.

Daarom is het goed dat die tekst weer eens aan bod komt om ons te herbronnen. Het zijn onze stapstenen naar menswording. Tekenen van hoop voor beide zijden van het strijdperk. We zijn op weg naar de voltooiing. Om vrije mensen te worden die weten lief te hebben omdat we leerden kijken met Gods barmhartige ogen. En mogen weten en geloven dat Jezus met ons mee op weg gaat, alle dagen tot aan die voltooiing in Gods liefde voor ons mensen. 'Een goede, gestampde, geschudde en overlopende maat zal je in de schoot geworpen worden. Want de maat die jij gebruikt zal ook voor jou gebruikt worden.'

Arnold